

LASERDISKEN

Prinsensgade 38, 9000 Aalborg - Telefon 98 13 22 22 - Telefax 98 11 49 59 - Postgiro 6 41 93 72

Stævning

Laserdisken
v/Hans Kristian Pedersen
Prinsensgade 38
9000 Aalborg

indstævner herved

Skatteministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

til som sagsøgt at give møde for Østre Landsret, Bredgade 59, 1260 København K, på den af retten berammede dag, tid og sted, hvor sagsøgte skal svare i sagen samt medtage de dokumenter, denne vil påberåbe sig, og hvor undertegnede, Hans Kristian Pedersen, agter at nedlægge følgende

påstande:

Sagsøgte tilpligtes for det første at anerkende, at den af Laserdisken opkrævede forbrugsbegrænsende afgift på LaserDiscs i perioden 17/9-93 til 26/10-94 blev opkrævet uden lovhjemmel i strid med Grundlovens § 43.

Sagsøgte tilpligtes for det andet at anerkende, at den af Laserdisken opkrævede forbrugsbegrænsende afgift på LaserDiscs i perioden 17/9-93 til 26/10-94 blev opkrævet i strid med EF-traktatens artikel 95.

Sagsøgte tilpligtes for det tredje at betale erstatning til Laserdisken på ikke under 1.484.545,50 kr, jfr. erstatningsberegning. Beløbet forrentes med diskontoen + 5 % fra sagens anlæg.

Sagsfremstilling:

Den 17. september 1993 pålagde Told- og Skatteregion Aalborg sagsøger at betale afgift af LaserDiscs importeret fra EF-lande eller fra tredielande i henhold til lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger. Den 17. november 1993 stadfæstede Told- og Skattestyrelsen afgørelsen. Den 26. oktober 1994 traf Momsnævnet afgørelse om, at LaserDiscs ikke var omfattet af afgiftspligt.

Den 28. oktober 1994 fremsatte sagsøger erstatningskrav til Told- og Skatteregion Aalborg. Den 8. november 1994 drøftedes erstatning og tilbagebetaling på et møde i regionen. Den 9. november 1994 fremsattes erstatningskrav og anmodning om tilbagebetaling af afgift til kunderne, der havde betalt afgiften. Den 18. november 1994 tilbagebetalte Told- og Skatteregion Aalborg indbetalt afgift på 438.317 kr. incl. renter. Heraf udbetalte Laserdisken 242.118,40 kr. til de kunder, der havde betalt afgiften.

Den 17. marts 1995 afviste Told- og Skattestyrelsen at være erstatningsansvarlig, jfr. påstand 1. Den 26. juni 1996 afviste Told- og Skattestyrelsen at være erstatningsansvarlig, jfr. påstand 2.

Anbringender, jfr. påstand 1:

Told- og Skatteregion Aalborg har overtrådt sine beføjelser ved at opkræve afgift uden hjemmel i loven. Lov om forbrugsbegrænsende afgifter omfattede på tidspunktet "*grammofonplader*". Under dette begreb hørte også musikalske værker på Compact Disc produkter, f.eks. CD-plader og CDV-plader, jfr. Momsnævnets afgørelser.

LaserDisc var afgiftsfri (bekræftet af regionen den 22/11-84). LaserDisc er lige som videokassetten et videogram; en audiovisuel bærer af værksbetegnelsen filmværker. Grammofonplader (og CD-plader og CDV-plader) er ikke visuelle medier, men bærer af værker, der har værksbetegnelsen musikalske værker.

Ingen objektive kriterier lå bag afgiftspålægget, der var i strid med regionens egen tidligere afgørelse. Regionens og Styrelsens kriterier er modstridende og inkonsekvente. Således henviser Regionen alene til "*indhold og anvendelse*" uden at anvende dette kriterium for tilsvarende videokassetter, hvorimod Styrelsen har lagt vægt på "*udseende og afspilningsteknik*" uden at anvende dette kriterium for CD-ROM plader. Regionen og Styrelsen blev underkendt af Momsnævnet, der har lovhjemmel til at træffe afgørelsen.

Det bemærkes, at LaserDiscs hverken kan afspilles på CD-afspillere, CDV-afspillere eller grammofoner. LaserDiscs kræver en særlig LaserDisc-afspiller.

Det bemærkes, at LaserDiscs og videokassetter har samme brugstarifikode, og at der er anderledes brugstarifikoder for grammofonplader og CD-plader. Det bemærkes, at region 3 & 4 under forløbet i overensstemmelse med den almene opfattelse af mediet betragtede LaserDiscs som afgiftsfrie videogrammer, og det bemærkes, at Styrelsen ikke fandt anledning til at udsende meddelelse om afgiftspålæg til disse regioner, selv efter at den havde stadfæstet afgiftspålægget overfor Laserdisken.

Anbringender, jfr. påstand 2:

Kongeriget Danmark har undladt at opfylde forpligtelser, der påhviler det i henhold til EF-traktatens artikel 95 ved at beskatte LaserDiscs uden at beskatte videogrammer i form af videokassetter.

LaserDiscs og videokassetter er lignende i "*indhold og anvendelse*". De deler tarif-koden, og de deler betegnelsen videogrammer, og de indeholder de samme filmværker. De er konkurrerende, og de dækker samme behov hos forbrugeren, der umiddelbart kan substituere et filmværk på LaserDisc med et filmværk på videokassette.

Forbruget af videokassetter består næsten udelukkende af indenlandsk producerede kassetter, hvorimod forbruget af LaserDiscs udelukkende er importeret, idet der ikke er en dansk produktion af filmværker på LaserDiscs.

En differencieret afgiftsordning er uforenelig med Fællesskabsretten, såfremt de varer, der beskattes, efter deres art er importerede, hvilket er tilfældet i denne sag.

Sagen er lig sag 106/84 (Kommissionen for Det europæiske Fællesskab mod Kongeriget Danmark), hvor Danmark blev dømt for at have opretholdt en højere afgift på druevin end på frugtvin, der fandtes lignende, selvom brugstarifikoderne var forskellige.

Videokassetter og LaserDiscs har i denne sag samme brugstarif, hvilket gør det umuligt for sagsøgte at forklare, at der ikke er tale om lignende produkter. Der er ingen objektive kriterier eller økonomisk politik bag afgiften på LaserDiscs. Afgiften er alene udslag af en fejlbedømmelse af en administrativ instans.

Jeg skal bemærke, at det både er irrelevant og ukorrekt at lægge til grund, at sagsøger udelukkende har importeret LaserDiscs fra USA. Hvorvidt en afgift er i strid med EF-traktatens artikel 95 kan ikke afhænge af, hvem en enkelt dansk virksomhed konkret har samhandel med. Det er derimod afgørende, at der ikke er en dansk produktion af LaserDiscs, således at LaserDiscs efter art i Danmark er importerede. Den diskriminerende afgift fastholdt et forbrugsmønster, der (potentielt i det mindste) beskyttede den danske produktion af videokassetter til skade for produktionen af LaserDiscs i det øvrige EU.

For en god ordens skyld vil jeg gøre opmærksom på det faktum, at Laserdisken siden 1984 har importeret LaserDiscs fra England. Fra 1993 er kun LaserDiscs importeret fra tredjelande blevet *fortoldet*, hvilket skyldes oprettelsen af det indre marked. Deraf stammer misforståelsen, at Laserdisken alene importerer fra USA. Det er forkert.

Argumentet er fremkommet efter, at jeg gjorde opmærksom på EF-traktaten. Told- og Skatteregion Aalborg specificerede "*EF-lande*" i afgørelsen á 17/9-93. Afgiften omfatter såvel LaserDiscs, der er produceret i EU, og LaserDiscs fra USA, der er bragt i omsætning i EU, og LaserDiscs, der er importeret fra USA direkte.

Amerikansk producerede LaserDiscs er i fri omsætning i Frankrig og Tyskland. Justitsministeriet mener, at det gør en forskel, at jeg importerede direkte fra USA. Det er i modstrid med Regionens afgørelse, der også pålagde afgift ved import fra EF-lande.

Erstatningsansvaret:

Det følger af EF-traktatens artikel 5, at erstatningspligt omfatter tab, en borger har lidt som følge af en afgift, der er opkrævet i strid med Fællesskabsretten. Det understreges af EF-domstolens afgørelse i de forenede sager C-46/93 og C-48/93 (Brasserie du pecheur mod forbundsrepublikken Tyskland og the Queen mod Secretary of State for transport). Herefter medfører overtrædelse af Fællesskabsretten, der kan tilregnes medlemsstaten, og som forårsager tab for private, erstatningspligt. Erstatningsansvaret er ikke betinget af culpa, som går videre end den kvalificerede overtrædelse af Fællesskabsretten, og erstatningsansvaret kan ikke begrænses ved at udelukke borgerens tabte fortjeneste.

I sagen foreligger culpa og en kvalificeret overtrædelse af Fællesskabsretten. Medlemsstaten har handlet culpøst ved at undlade at undersøge, om afgiftspålægget var i strid med gældende lov. Villy Ilsøe fra Told- og Skatteregion Aalborg har fortalt, at han ikke overvejede EF-reglerne forud for beslutningen om at pålægge afgift. John Holm Andreassen har fortalt, at Told- og Skattestyrelsen ikke overvejede - og ikke havde pligt til at overveje - EF-reglerne forud for afgørelsen om afgiftspålæg.

Med ovenstående in mente skal erstatningsansvaret afgøres efter danske regler. Erstatning påstås betalt for tab, der er opstået som konsekvens af den lovstridige handling (årsagssammenhæng), og hvor det burde kunne forudses, at handlingen ville resultere i tab (adækvans). Disse betingelser er opfyldt i sagen.

Den forbrugsbegrænsende afgift ramte Laserdiskens omsætning på 4 måder;

1)

Kun 85 % af pengebeløbet, som kunderne brugte, kunne medregnes til omsætning. Resten blev afregnet til Told- og Skat. Selvom kunderne hypotetisk brugte samme beløb (pengemængde), faldt omsætningen med afgiftsværdien.

2)

Kundernes forbrugsmønster ændredes. Som navnet antyder, er det formålet med en forbrugsbegrænsende afgift at begrænse forbruget. Det lykkedes. De højere priser gjorde LaserDiscs mindre attraktive. Kunderne fik færre film for de samme penge, og de omlagde forbruget. I højere grad valgte de at opfylde andre behov eller at opfylde filmbehovet ved at købe filmene på afgiftsfrie videokassetter.

3)

Potentielle kunders forbrugsmønster fastholdtes på videokassetter. Som følge af prisstigningen på LaserDiscs som følge af afgiften blev det vanskeligere at påvirke filmsamlere, der hidtil havde samlet film på videobånd, til at samle film på LaserDiscs. Afgiften medvirkede til at fastholde kunderne på et forbrug af videobånd.

4)

Kundernes indkøbsmønster ændredes. Idet andre forretninger importerede afgiftsfrit igennem region 3 & 4, der ikke opfattede LaserDiscs som grammofonplader, valgte mange kunder at købe de billigere afgiftsfri LaserDiscs i disse forretninger.

Erstatningens størrelse:

I henhold til danske erstatningsregler har erstatning til formål at neutralisere skaden, så den skadelidte bringes så tæt som muligt på den situation, han ville have været i, såfremt skaden ikke var opstået. Det konkrete tab i denne sag er tabt fortjeneste. Afgiften er årsag til lavere omsætning og dermed lavere dækningsbidrag. Tabet kan deles i flere led;

Tabt dækningsbidrag i perioden med afgift.

Tabt dækningsbidrag i perioden derefter pga. kundens nye forbrugsvaner.

Tab som følge af likviditetsmangel (særligt efter afslag på erstatning).

Det egentlige tab er naturligvis umuligt at beregne nøjagtigt. I bilagene 19-21 er tabet beregnet efter en vurdering af omsætningens udvikling og en vurdering af overskuddets udvikling. En vurdering af overskuddets udvikling forekommer mest korrekt, idet det tager hensyn til udgifter forårsaget af en større omsætning og besparelser påtvunget for at mindske tabet. I den konkrete situation må beregningen af det alternative overskud siges at være vurderet konservativt med en stigning på kun 35 %.

Jo længere tid, der går, jo mere unøjagtige bliver de estimerede tal, men det kan dog ikke betvivles, at afgiften forårsagede problemer for Laserdisken, der ikke forsvandt sammen med afgiften.

Ved afgiftsperiodens slutning stod Laserdisken med et mindre kundegrundlag end tidligere. Forbrugsmønstret var ændret permanent. En stor del af kundegrundlaget var forsvundet for altid, enten fordi kunderne havde skabt en tilknytning til en anden forretning, eller fordi kunderne havde mistet interessen for LaserDisc som system, og samtidig havde afgiften hindret Laserdiskens muligheder for at forbedre kundegrundlaget i perioden.

Efter afgiftens ophævelse måtte Laserdisken starte forfra på et ringere grundlag og med store økonomiske problemer, der gjorde det vanskeligt at genoprette væksten.

I erstatningsretten tildeles ofte erstatning udover det dokumenterede tab for "*forstyrrelse af markedsforholdene*", hvilket er relevant i denne situation. Hvor stor denne forstyrrelse er, afhænger af mulighederne for at komme ud af vanskelighederne og tilbage til normal drift. Det var afgørende for Laserdisken hurtigst muligt at komme ud af problemerne og "*op på hesten igen*", om man så kan sige. Det var afgørende for Laserdisken at få afsluttet sagen så hurtigt som muligt, hvilket er baggrunden for det favorable forligstilbud og den store indsats, jeg gjorde for at forklare mine synspunkter og gennemgå den relevante EF-ret, så sagsøgte hurtigt kunne tage stilling på et korrekt grundlag.

Sagsøgte var ikke samarbejdsvillig. Trods gennemgang af EF-retten under og forud for mødet i Momsnævnet valgte sagsøgte også ved vurderingen af erstatningskravet at se bort fra EF-retten. I anden omgang blev den konkrete tidsfrist for et svar overskredet med mere end 14 måneder. Anmodninger om forligsmøde blev ignoreret. EF-retten blev slet ikke bedømt i relation til sagens omstændigheder. Grundet sagsøgtes passivitet, udflugter og bortforklaringer må sagsøgte anses for at være i ond tro, og retten anmodes om at vurdere, om der er grundlag for pønalt straf og erstatning.

Den endelige erstatning beror på rettens skøn. Jeg skal blot henlede opmærksomheden på, at jo længere tid sagen forsinkes, jo sværere er det for Laserdisken at komme tilbage til normal drift, og jo større bliver det endelige reelle tab for Laserdisken.

På baggrund af de konkrete regnskabstal, der er mere nøjagtige end Laserdiskens oprindelige estimat (jfr. bilag 9 á 9/11-94), og på baggrund af den forløbne sagsbehandlingstid vurderes tabet sammenlagt og konservativt til 2.128.169 kr. Dertil kommer rente af det oprindelige erstatningskrav beregnet fra 30 dage efter fremsættelsen.

Konkret opgøres tabet således, jfr. bilag 19-21;

Tabt nettofortjeneste/mindsket driftsoverskud	2.128.169,00 kr
Renter af 1.219.081 kr fra 9/12-94 til 15/7-96	204.805,60 kr
Ialt	2.332.974,60 kr

Følgende beløb modregnes;

Momsgæld, 4. kvartal 1993	339.146,00 kr
- tilbageholdt/modregnet af Told & Skat	-12.194,00 kr
Tillagt renter	126.398,00 kr
Momsgæld, juni 1996	115.758,50 kr
Momsgæld, 2. kvartal 1996	83.122,00 kr
Afgift tilbagebetalt incl. renter	438.317,00 kr
- udbetalt til Laserdiskens kunder	-242.118,40 kr
Ialt modregnes	848.429,10 kr

Erstatningens størrelse opgøres til ialt 1.484.545,50 kr.

Anbringender:

På baggrund af ovenstående gøres det sammenfattende gældende

- at opkrævning af afgift på LaserDisc fra 17/9-93 til 26/10-94 var uden lovhjemmel
- at afgiften har påført sagsøger et tab som fremført i påstanden
- at sagsøgte er erstatningspligtig overfor sagsøger

Forelæggelse for EF-Domstolen:

Jeg foreslår, at retten i henhold til EF-traktatens artikel 177 udsætter sagen med henblik på at forelægge EF-domstolen følgende spørgsmål til præ-judiciel afgørelse:

Er en medlemsstats afgiftspolitik, der opretholder en forbrugsbegrænsende afgift på LaserDiscs, hvoraf der ikke er en indenlandsk produktion, og ikke opretholder en tilsvarende afgift på videokassetter, hvoraf forbruget i medlemsstaten hovedsageligt er indenlandsk produceret, i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 95?

Er de administrative myndigheder i en medlemsstat forpligtet til at respektere EF-traktaten, når de træffer afgørelse i forhold, hvor EF-traktaten tildeler borgerne rettigheder?

Er en medlemsstat erstatningspligtig overfor en borgers tabte indtjening ved salg af LaserDiscs, der har været belagt med en forbrugsbegrænsende afgift, der er opkrævet i strid med EF-traktatens artikel 95?

Processuelle meddelelser kan fremsendes til Laserdisken, Att: Hans Kristian Pedersen, Prinsensgade 38, 9000 Aalborg.

Aalborg, den 15. juli 1996

Hans Kristian Pedersen

Følgende bilag er vedlagt:

1. 1 Told & Skat, afgiftsfritagelse for videoplader, 22/11-84
2. 1 Told & Skat, afgift på LaserDisc, 17/9-93
3. 1 Laserdisken til Told & Skat, anmodning om udsættelse, 22/9-93
4. 2 Told & Skatteregion Aalborg til Told- og Skattestyrelsen, 12/10-93
5. 2 Told- og Skattestyrelsen, stadfæstelse, 17/11-93
6. 3 Told- og Skattestyrelsen til Momsnævnet, udtalelse, 30/6-94
7. 2 Momsnævnets afgørelse, 26/10-94
8. 2 Laserdisken til Told & Skat, erstatningskrav, 28/10-94
9. 7 Laserdisken til Told & Skat, tilbagebetaling, 9/11-94
10. 1 Told & Skat til Laserdisken, afgift retur, 18/11-94
11. 2 Told- og Skattestyrelsen til Laserdisken, erstatning afvist, 17/3-95
12. 2 Told- og Skattestyrelsen til Laserdisken, erstatning afvist, 26/6-96
13. 10 Justitsministeriet til Told- og Skattestyrelsen, 12/4-96
14. 2 Licensaftale, De Laurentiis Entertainment og AB Collection, 19/5-86
15. 1 Faktura fra HEX, jfr. "*Dragon - The Bruce Lee Story*" på LaserDisc
16. 1 Faktura fra TBD, diverse LaserDiscs
17. 6 Sag 106/84, Kommissionen mod Danmark (frugtvin/druevin)
18. 2 Sagerne C-46/93 og C-48/93 (erstatningsansvar)
19. 2 Udvikling i omsætning og overskud, Laserdisken
20. 2 Alternativ udvikling i omsætning og overskud, Laserdisken
21. 2 Beregning og illustration af tab